

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Organ: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do smrti

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGU; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

APRIL
1 P. Hugon, škof
2 T. Francisek Pav.
3 S. Rihard
4 Č. Izidor
5 P. Vincencij
6 S. Viljem
7 N. 2. po Velik.
8 P. Albert, ožak
9 T. Marija Egipt.
10 S. Mehtila
11 C. Leon I.

ŠTEV. (NO.) 69.

CHICAGO, ILL., TOREK, 9. APRILA — TUESDAY, APRIL 9, 1940

LETNIK (VOL.) XLIX.

Norveška v kritičnem položaju - Anglija pritiska na Balkan

Anglija in Francija podminirali norveško obrežje na treh mestih. — Norveški vladni kabinet sklican k izrednemu zasedanju, da razmotri to kršitev nevtralnosti. — Nevarnost tiči v možnosti protikoraka od strani Nemčije.

London, Anglija. — V ponedeljek zjutraj ste objavili angleška in francoska vlada, da ste dali položiti podmorske mine na treh mestih ob norveškem obrežju v svrhu, da bo ste preprečili prevoz železne rude vzdolž tega obrežja iz severne Norveške v Nemčijo. Ta korak je poostiril situacijo v severni Evropi tako, da "niče ne more v naprej videti posledic," kakor so se po poročilih iz Berlina izrazili naziji.

Anglija opravičuje ta čin z izjavo, da je opravičena do njega potom mednarodnega zakona kot protiakcije proti nemškemu protizakonitnemu napadom na nevtralne ladje. Kljub temu pa, četudi utegne biti njen korak mednarodno zakonit, vendar je do skrajnosti razburil severne države, zlasti Norveško. Kakor govori poročilo iz Oslo, je sklicala tamkajšnja vlada izredno zasedanje kabineta, da razmotri situacijo. Ogorčenje na Norveškem je tem večje, ker ste zaveznici izvedli miniranje brez vsakega prednaznaka in niste apelirali za dovoljenje pri norveški vladi. Se, ko je bilo delo končano, ste ga objavili svetu. Pravite sicer, da to norveške plovbe ne bo oviralo, ker mine niso položene v bližini glavnih pristanišč, toda že samo dejstvo, da ste brez dovoljenja vdrl v nevtralne vode in jih podminirali, je dovolj vzroka za najresnejšo krizo.

Največja nevarnost tiči v možnosti protikoraka, ki ga utegne podvzeti Nemčija. Ze prej večkrat so nazijski krogi povdarjali, da ne bodo pod nobenim pogojem dopustili, da bi Anglija in Francija kršili norveško nevtralnost, in to grožnjo so z največjo resnostjo ponovili v soboto zvečer ter jo naperili predvsem na Norveško samo, zahtevajoč od nje, da se upre zapadnim državam. Kaj bo Nemčija podvzela zdaj, ko je v resnici prišlo do kršitve nevtralnosti, je sicer še nemogoče napovedati, vendar je sigurno, da situacije ne bo mirno gledala. Kakor se slišijo vesti iz Danske, je več nemških ladij na poti proti Norveški in možnost torej obstoji, da utegne priti tam do spopada.

POZABLJENI NAČRT PRIŠEL NA VRSTO

Chicago, Ill. — Mestni odbor za avijatiko je zadnji petek pričel posvečati pozornost nekemu načrtu, ki je ležal pozabljen na polici pol-drugo leto. V tem načrtu se priporoča, da se na jezeru, vzhodno od 16. ceste, napravi otok, ki naj bi služil za letališče. Pravijo, da bi bilo to letališče velikega vojaškega pomena.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

ŠKANDINAVIJA POSVARJENA

Vsak novi korak Rusije bo izzval reakcijo.

London, Anglija. — Zunanji minister Halifax je zadnji petek podal izjavo švedskemu in norveškemu poslaniku, da bo Anglija smatrala vsak nadaljnji korak, ki bi ga podvzela Rusija proti Finski kot neskladen z angleškimi in francoskimi vojnimi načrti ter, da bo izzval protikorak. Kakor se ta izjava razumeva, namerava Anglija naravnost vsiliti svojo zvezo šandinavskim državam, da bi lahko preko njih šla proti Rusiji.

SOCIJALISTI V RAZKOLU GLEDE RUSIJE

New York, N. Y. — Zadnji tri dni preteklega tedna se je vršila v tukajšnji Beethoven dvorani konvencija socialistične stranke, katere se je udeležilo okrog 100 delegatov iz vseh delov Amerike. Dasi pa se je zborovanje vršilo za zaprtimi vrati in so bili časniki izključeni, se je vendar iz izjav vodilnih osebnosti moglo dognati, da vlada v stranki globok razkol glede stališča, ki se naj zavzame napram Rusiji zaradi njenega napada na Finsko. Ene struja, namreč tista, ki sledi Trockiju, je "odpustila" sovjetom ta napad, češ, da se je z njim, kakor se je Trocki sam izrazil v nekem članku, "pomagalo pri razrednem boju." Druga struja pa nasprotno še vedno trdi, da je bila to neopravičljiva, "reakcijska vojna stalinistovske birkracije." Nasprotno pa niti med trockisti samimi še ni edinosti v tem, kako stališče, se naj bi zavzelo napram Rusiji, ako bi ta šla v vojno proti demokratičnim državam, Angliji in Franciji.

UNIVERZA DOBILA MILIJONSKO DARILO

Chicago, Ill. — Chicaška univerza je postala bogatejša za okrog en milijon dolarjev, ko je prejela koncem zadnjega tedna privatno darilo v tej vrednosti. Darilo obstoja iz dveh 10 nadstropnih poslopij na 212 do 220 W. Jackson blvd. ter je prišlo od Marshall Fielda III., ki je sam tudi eden nadzornikov te univerze. Darovalec, ki ima svoj dom na Long Island, je znan bogataš. Tako je pred poldrugim letom, ob svojem 45. rojstnem dnevu, dobil po oporoki svojega očeta, premoženje celih sto milijonov dolarjev.

Vaš сосед mogoče še ni naročen na "Am. Slovenec," zakaj ne stopite k njemu, da ga pridobite za naročnika tega lista?

NAZIJI NAPOVEDUJEJO

Usodna ura za nevtalce se približuje, pravijo.

Berlin, Nemčija. — Tukajšnji listi so koncem zadnjega tedna napovedovali, da bo evropska vojna v kratkem stopila v novo fazo, in, da se tudi bliža usodna ura za nevtralne države. Ta napoved je bila posledica konference, ki jo je imel propagandni minister Goebbels s časnikarji v petek popoldne. Splošno se pričakuje v tukajšnjih krogih, da bo Anglija tista, ki bo prva udarila in, da je nedavno imenovanje Churchilla vrhovnim vojnim poveljnikom znamenje, da namerava Anglija za vsako ceno doseči uspehe.

NEMŠKI INTERNIRANCI POBEGNILI

Buenos Aires, Argentina. — Zadnji petek se je izvedelo, da so pobegnili trije internirani častniki nemške ladje Graf Spee, in trdi se, da je eden od teh že prispel v Nemčijo z dokumenti te ladje. Graf Spee je bil, kakor znano, meseca decembra potopljen od lastnega moštva, ko je bil v nevarnosti, da ga ujamejo tri angleške ladje. Niso pa omenjeni trije častniki edini, ki so pobegnili med tem časom; izginilo je tudi število drugih mornarjev, ki so bili tedaj postavljeni v internacijo, in tako se poroča, da namerava vlada postaviti preostale pod strogo vojaško nadzorstvo.

ČLOVEČANSKI NAČRT ZDRAVNIKOV

Chicago, Ill. — Skupina neodvisnih zdravnikov širom dežele se je združila v posebno organizacijo, katere namen je, da poskrbi za zdravniško oskrbo revnejšem slojem ter obenem poučuje ljudstvo o najnovejših iznajdbah v zdravniški stroki. Organizacija ima svoj glavni urad na 700 No. Michigan ave. ter se ji je priključilo za sodelovanje okrog 25,000 zdravnikov.

NEUGODNO VREME ZADRŽALO POLET

New York, N. Y. — Viharji nad Atlantikom so povzročili, da se je moral prekooceanski polet s "clipperjem" odložiti za dva dni. Aeroplan bi bil imel odleteti zadnje sredo, toda v petek je bil še tukaj. Na ta način je bil tudi ameriški poslanik v Parizu, Bullitt, prisiljen, da je moral čakati na povratek v Evropo.

KRIŽEM SVETA

Jackson, Miss. — Senat države Mississippi je pred nekaj dnevi sprejel zakonski predlog, po katerem imajo biti izključeni od učiteljske službe razni ateisti in neverniki, sploh taki, ki bi učili otroke preziranje sv. pisma in cerkve.

Budapest, Ogrska. — Kakor se razvidi iz neke statistike, od leta 1919 do 1938 prestopilo v katoliško cerkev 30,744 ogrskih Judov. Največ se jih je izpreobrnilo v letu 1938, namreč 8,548.

Kopenhagen, Danska. — Na tukajšnji univerzi se je pripetilo nekaj nenavadnega, o čemer bi se pred 10. leti še misliti ne moglo. Društvo luteranskih dijakov je namreč povabilo katoliškega škofa Suhra, da je imel predavanje na njih zborovanju.

Monakovo, Nemčija. — Tukajšnji nadškof, kardinal Faulhaber, je pred kratkim obhajal 30. obletnico svoje posvetitve. Kardinal je zdaj star 71 let ter je nadškof v tukajšnjem mestu od leta 1917.

NAPAD NA ANGLIJO GA STAL \$90

London, Anglija. — Nek govornik, po imenu A. R. Thompson, je bil zadnji petek kaznovan od sodišča z globo \$90, češ, da je rabil žaljive besede, ko je napadal Churchilla, mednarodne finančne je in britansko vlado. Glavna krivda, zaradi katere je bil kaznovan, pa je bila po izjavi sodnika v tem, ker je povdarjal, da je pravica na strani Nemčije in, da Anglija dela krivico.

DENARJA SE POSLUŽUJE

Anglija nakupuje produkte v balkanskih državah, da prepreči njih izvoz v Nemčijo. — Nevarnost od Nemčije.

London, Anglija. — Ističasno s poostritvijo blokade na severu delujeta Anglija in Francija tudi na to, da preprečita uvoz v Nemčijo še iz drugih držav, katerih izvoza tja ne morete direktno kontrolirati, ker se vrši po suhem. K temu državam spadate Belgija in Nizozemska, v prvi vrsti pa države jugovzhodne Evrope, zlasti Rumunija in Jugoslavija.

Te države skušate Anglija in Francija kontrolirati predvsem s svojim denarjem. Odločili ste se namreč, da boste kupovali od njih vse njihove prevešne produkte, kateri bi drugače šli v Nemčijo; s tem, da ste jim ponudili zanje višjo ceno, kakor bi jo mogla ali hotela plačati Nemčija, upate, da bodo balkanske države pograbile za dobro kupčijo. Povrhu pa so jim še zagrozile, ako na ta lep način ne bodo sodelovale z Anglijo, jim bo ta ukinila dovoz vsega blaga iz svojega imperija.

Angleška vlada sicer trdi, da je v tem oziru dosegla zelo zadovoljive uspehe, vendar pa je dokaj dvomljivo, da bi se balkanske države kar na slepo poklonile angleškemu denarju, kajti gotovo se zavedajo velike nevarnosti, ki bi jim s tem grozila od Nemčije. Zelo verjetno je namreč, da Nemčija ne bo mirno gledala, da bi se ji takorekoč izpred nosa odvažal potreben material, marveč bo, ako bi bilo treba, tudi s silo, oziroma z napadom, nastopila.

RUSI NAPADLI MANDŽUKUO

Tokio, Japonska. — Tukajšnja časopisna agencija je v petek poročala, da je oddelek ruskega vojaštva prekorčil mejo in vdrl pri mestu Suifenho v Mandžukuo ter tam zažgal neko malo vas. Umaknil pa se je, predno je prispelo japonsko vojaštvo.

Iz Jugoslavije

V delavnici okov na Gorenjskem se je razletela nova brusilna plošča in večji kos je zadel v glavo delavko Jurjevo Minko. — Nekaj statističnih podatkov iz litijskega okraja. — Druge vesti.

Smrtna nesreča mlade matere

Kamna gorica, 7. marca. — Ko se je v sredo popoldne že drugič oglašil v farnem stolpu navček, so ljudje radovedno vpraševali, komu neki zvoni, kajti pri nas se redkokada primeri, da bi imeli en dan dva mrliča. Pa se je hitro razširila po vasi novica, ki je pretresla vse, da je v "Valavki" ubilo Jurjevo Minko, 40 letno ženo in mater, ki je bila po skrbnosti za v zor vsem vaškim materam.

Zena radovljiskega pismo-voše gospa Minka Kapusova sestra radovljiskega zdravnika dr. Slivnika, je prav zato, da bi mogla izobraziti svojo deco, vršila poleg svojega domačega dela tudi službo v delavnici okov Matije Režka in Ivan Udrija. Popoldne je bila doma, popoldne pa v službi. Kakor pripovedujejo, je usodnega dne prišla s tremi tovaršicami malo pred 13. uro v delavnico. Tu je baje takrat preizkušal Ivan Udrija novo brusilno ploščo in je navzoče opozoril, naj se nekoliko odstranijo od stroja, ki ga je sam urejeval. Vsi so se nekoliko umaknili. Usoda je hotela, da je le Minka ostala na svojem mestu. Ze naslednji trenutek se je zgodila grozna nesreča. Precej velika brusilna plošča, pri kateri je bila Minka Kapusova vedno zaposlena, se je razletela in drobci so sfrčali po vsej delavnici. Večji kos brusilne plošče je zadel nesrečno mlado mater v podbradek in ji glavo dobesedno razkral. Ob groznem prizoru so se vsi navzoči razbežali. Podjetje je delo takoj ustavilo in delavnico zaprlo. Nesrečna mati je zapustila tri hčerke. Prva se uči trgovine v Kranju, druga je v Lichten-thurnovem zavodu v Ljubljani, najmlajša pa hodi še doma v šolo.

Obsojen

Pred celjskim okrožnim sodiščem je bil obsojen na dve leti in en mesec robije neki 26 letni rudar iz Sv. Magdalene pri Sv. Pavlu pri Preboldu, ker je v Grenkovi gostilni z nožem hudo poškodoval Jurja Oepka, da mu je trajno skazil obraz in mu uničil važen del telesa.

Cene so povisevali

V Samoboru je 26 tamošnjih mesarjev v preiskavi. Preiskavo je uvedla policija proti mesarjem iz vzroka, ker so samovoljno zviševali cene mesa. Policija je ugotovila, da so mesarji kupovali teleta po 4 din za kilogram žive vage, jagnjeta pa po 8 din za kilogram. Prodali so pa potem telečje meso po 18 do 20 din za kilogram, jagnjeta pa po 15 dinarjev kilogram.

Nesreče

V gozdu je 30 letni gozdni delavec Karel Bezovšek iz Solčave med delom nesrečno padel in se hudo poškodoval, da je moral iskati pomoči v celjski bolnici. — Prav tako je bil pripeljan v celjsko bolnico 12 letni posestnikov sin Martin Lokošek iz St. Petra nad Laškimi, ki se je tudi močno poškodoval pri padcu.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Francoski vojniki na fronti imajo sami svoj časopis, ki so mu dali naslov "Je Pique". Par milij za fronto se list tiska in vse delo pri njem, kakor zbiranje novic, tiskarske posle in prodajanje, opravljajo izključno le vojniki. Slika kaže skupino vojakov, ki list čitajo.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedelj-
nikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Vsem Slovanom v premislek!

(Dalje)

Slovanska solidarnost mora zato ostati trajna sila. Noben tvorni del slovanske skupine si ne sme privoščiti, da bi jeznil "vse-slovanskega konja". Potrebe pa bodo, da si bodo razni slovanski deli med seboj pomagali in podpirali. Beseda slovansko zblizanje se ne bo smela meriti in vrednotiti samo izključno po koristi, ki bi jo bili deležni le gotovi ljudje v gotovih časih. Ni vprašanje kdo potrebuje koga najbolj v kakem času, pa naj bo to Čeh, ki potrebuje Rusa, ali Rusi Srbe, Slovaki Poljake, ali Hrvati Bolgare, ali Slovenci zopet druge in tako dalje. Vsi Slovani so potrebni eden drugemu. Izvajanje sloge in ujedinjenja v skupnosti je bistvena in nujna potreba v vsakem času. Taka sloga je zelo olajšana, kadar so vsi v okvirju in v območju iste vlade.

Pravi "Stric Ivan", ki ni noben "internacionalc Ivan" tu podleže. Tako tudi Poljaki, Čehi in Slovaki. Potom urejene akcije po osvoboditvi vseh zelo olajšana. Druga slovanska ljudstva imajo priložnost pri tem pomagati "Stricu Ivanu". Pomagati mu, da pride nazaj na svoje lastne noge in nazaj v slovanske vrste. Istotako bo svoboda Poljakom, Čehom in Slovakom pospešena, če se čimprej doseže glavni cilj, formiranje Vseslovanske države.

Morda so bili kdaj bolj ugodni časi, kakor so sedanjí za pospeševanje slovanske solidarnosti. Ampak kaj naj zdaj jokamo nad "razlitim mlekom". Sedanjí dogodki v Evropi so mogoče sreča, ki trka na naše duri. Kadar bo evropska vojna zaključena, je velike važnosti, da bo pripravljen praktičen načrt za ureditev slovanskega prostora v svetu. Drugače se bo zopet ponovila stara evropska igra, ki je igra moči in politike in napadanja. Naj vzame že samo pet let ali pa petdeset let, zdaj je ugoden čas, kakor nikoli, da se prične. V dnevih znane krize "Valley Forge" tudi ni bilo tako posebno svetlega upanja za "Zedinjene države Amerike" vsaj ne nič bolj svetlega ne, kakor je v sedanjem času upanje za ustvaritev "Slavije" ali "Slovanskega imperija", ali "Zedinjenih slovanskih držav" ali "Federacije slovanskih držav".

Slovani tudi ne smejo mirno sedeti in čakati, da se pojavi kak "Slovanski superman", ki naj za nje to delo opravi. Dogodi se tudi lahko, da pride kdo, ki veruje, da je preiskunja dobre vlade v številu državljanov in bo opustil pohlep, da bi sam sedel na vladi. Ne-Slovan z tuji mi miselnostmi lahko zavladava. Ali pa bota medtem Chamberlain in Hitler organizirala zadeve. O "evropski federaciji" in o neki "Srednji Evropi" že govorijo. Ampak glavni motivi so: kdo bo vladal? V nobenem slučaju pravica do vladanja ni rezervirana za Slovane.

Vsak posamezen Slovan nosi odgovornost v odločevanju, kake vrste državo bo imel in kako naj se tako državo pokliče v življenje. Združena modrost zdravih in pametnih elementov iz vseh skupin Slovanov je gotovo, da bo imela prednost pred kakim samodržcem, ki se je postavil sam na krmilo z raznimi načini kot umori in z gangster-skimi metodami. Niti ne sme priti v roke odločevanje kakim kompromitiranim bivšim liderjem, ali organiziranih skupin, ki nimajo ne volje, ne želje, ne sposobnosti, da bi se približali ljudstvu, ali osebam, ki imajo le ambicije do vladanja in do dosege privilegiranih pozicij, ali onih, ki imajo namen, da bi zanesli praktičiranje nestrpnosti nad drugimi. Sveže moči in sile morejo priti v vodstvo. V vodstvu tega dela morajo biti samo Slovani iz vseh stanov, taki, ki so v resnici in iskreno zainteresirani v dobrobit svoje narodnosti. Taka ustvarjena država, naj bi bila izdelek sekcij vseh slovanskih skupin in ljudi.

Napočil je čas, ko se morajo Slovani zanašati le na svojo lastno moč, ne pa polagati kakega zaupanja na zunanjo pomoč. Toliko hvalisana "zapadna civilizacija" se ne more dičiti s kakim posebnim uspehom. Ne da bi skušali postaviti v ospredje slovanski tip za vzor, mora pa priznati vsak, da ne more biti slabši od "zapadnega", posebno še če Slovani ne pokažejo želje po svetovni nadvladi, take, kakor jo izvajajo in po kateri vedno streme Anglosaksi, Semiti in Tevtoni. Ena največjih slovanskih napak je to, da se vedno zanašajo na druge, da "nekaj pričakujejo" od onih, ki pri vsaki stvari gledajo le nase in za svoje interese.

Kakšna pa naj bi bila narava take vse slovanske države? Kakšni pa naj bi bili njeni temeljni principi in kakšna naj bi bila njena vladna struktura? Katera ozemlja naj bi se vključila v njene meje? Kje naj bi bila prestolnica? Kako naj se doseže sloga, ne da bi bile prizadete istočasno pravice kake narodnostne skupine? In kako se naj da najmanjšim skupinam polne pravice, ne da bi se omejilo one, ki jih presegajo po številu? Kako bi se rešilo verska vprašanja? Kaj bi bili primerni krogi raznih jezikov in kateri jezik naj bi postal uradni jezik?

Odgovorov na to in še razna druga vprašanja se ne more podati v članku. Tudi ako bi se izdelalo še tako podroben načrt in oris, bi to še vedno pustilo prostor za nesporazume. To nalogo bi se dalo izvesti le po najbolj previdnem in natančnem proučenem raziskavanju in analiziranju, na podlagi katerega je treba zbrati vse možnosti in jih obdelati v posebni knjigi pod poglavji, ki naj bi bila kakor sledi:

Nacionalizem in Internacionalizem. — Oblika vlade. — Zgodovinsko ozadje Slovanov. — Značilnosti Slovanov. — Bulgari. — Hrvatje. — Čehi. — Črnogorci. — Poljaki. — Veliko Rusi. — Malo Rusi. — Ukrajinci. — Karpatski Rusi. — Belo Rusi. — Srbi. — Slovaki. — Slovenci. — Značilnosti, ki so skupne vsem Slovanom. — Slovani v Ameriki. — Slovanska civilizacija.

Značilnosti onih ljudi, katerih življenska usoda je povezana z življensko usodo Slovanov. — Baltiška ljudstva: Estonci. — Finci. — Latvinci. — Litvinci. — Rumuni. — Ljudstva na Kavkazu. — Mongoli in druga ljudstva, ki živijo v slovanskem teritoriju. Narodnopolisne meje Slovanov in njih ujedinjenih ljudstev. Prilike in neprilike za Slované in ujedinjenih ljudstev take Vse slovanske države.

(Dalje prih.)

ZANIMIVE VESTI IZ ELYA

Rojak John Svetič, star nekaj nad 70 let, rodom iz Tančice gore, župnija Dragatuš, je na Veliko soboto zmrznil. Zvečer se je vračal proti domu od svojega prijatelja. Ko je bil komaj kak blok od doma, se je zgrudil v sneg, kjer so ga našli ljudje. Bil je že mrtev. Pokojnik ni bil pri nobenem društvu. Ker je bil državljani Zdrženih držav, je prejel starostno podporo.

Dne 27. marca je preminul mlad Slovenec Ladislav Markovich, star komaj 29 let. V Ely zapušta očeta Vincenca Markovich, brata Jožeta in več sorodnikov. Rojen je bil v Trstu v zasadenem ozemlju. Podlegel je srčni napaki. — Ravno isti dan je umrl rojak Frank (Okasich), Ahacič, rodom iz vasi Jablan, po domače Jerkinov Francelj. Spadal je pod župnijo Mirna peč na Dolenjskem. V Ameriko je prišel leta 1901, v Ely in je bil dvakrat poročen. Prva njegova žena je bila Ana Gnidovec, doma iz Dobrič in je dospela v Ameriko za svojim soprogom leta 1903. Štiri leta pozneje je umrla, zapustivši moža, tri sinove in eno hčer. V drugič se je poročil leta 1922 z Marijo Lobe, rojeno leta 1891 v Ely. Pred par tedni je Franceta zadel pri jutru mrtvoud in v teku enega tedna je izdihnil svojo dušo. Bil je nad 70 let star in član društva Srca Jezusovega št. 2, JSKJ. Pokopan je bil

30. marca iz cerkve sv. Antona na pokopališče. Pogreb je bil s sv. mašo, katero je daroval g. župnik Rev. Mihelčič. — Vsem sorodnikom naše sožalje.

Dne 27. marca je posetil naše mesto g. Matija Govže in njegov orkester ki sestoji iz 14 oseb. V veliki dvorani Community Center je bil prirejen velik koncert tega tamburaškega orkestra. Ljudstva se je udeležilo toliko, da so bili vsi sedeži zasedeni, kar je napravilo na našega v Ely rojenega rojaka razveseljiv utis. To je bil eden najlepših koncertov, kar jih je še bilo v Ely. Proizvajane so bile slovanske in hrvatske pesmi in plesi, naposled tudi italijanske in španske.

P.

VSTAL JE, NI GA TUKAJ!

Johnstown, Pa.

Vstal je, ni ga tukaj! Take so bile besede poslanca božjega na prvo velikonočno nedeljo po smrti našega Odrdešenika. Na te besede angelja božjega stavi ves krščanski svet upanje v vstajenje k boljšemu življenju onstran groba. Kristus je vstal. Potrdil je svojo besedo in obljubil tudi nam vstajenje, če bomo sledili njegovim naukom. Ta obljuba Sina božjega lajša našo bol, ko gledamo v oči kruti smrti, božji dekli, ki pobira staro in mlado, brez razlike kdo si. — Tako je v ponedeljek po Veliki noči zaspala v Gospodu trpeča žena in mati

Mrs. Mary Mlakar. Priprosta slovanska žena, doma iz Bele Krajine. Zapušta moža, sina Andreja, sestro Johano, omoženo Mivec, brata Avgusta in tri vnuke. Dočakala je 68 let. Pokopana je bila iz cerkve sv. Terezije dne 27. marca. — Dne 30. marca pa smo položili k večnemu počitku Miss Jennie Hiti, nedebedno hčerko Josepha in Terezije Hiti. Kdo naj popiše bol žalujočih staršev, ko je bilo truplo njih ljubljene hčerke izročeno materi zemlji? Le upanje na vstajenje in večno življenje, more olajšati njih srčno bol. Mladenka je imela šele 17 let in je podlegla težki bolezni na hrbtnici v par dneh. Pogreba se je udeležilo društvo sv. Stefana št. 187, KSKJ, katerega članica je bila pokojna, nadalje tudi družnica št. 88 Slovenske ženske zveze. Zapušta žalujoče starše, sestro Valerijo dvojčico in sestro Emo, ki je nuna v noviciatu sester "Order of the Precious Blood" v samostanu sv. Jožefa v Columbia, Pa. — Pokojnim večni mir in pokoj, preostalom pa naše sožalje!

M. K.

POSEBNE CENSUSOVE TISKOVINE Z VPRASHANJI O DOHODKU

Washington, D. C.

Oni, ki ne marajo povedati števnemu uradniku Censusa, koliko so l. 1939 zaslužili na mezdah ali plačah, se lahko izognejo potrebi direktnega odgovora, a ko izpolnijo posebno tiskovino, ki jo števnemu uradniku bo imel pri sebi. Toda, naj se odgovori ustmeno ali v zaprti kuverti, odgovoriti se mora vendarle.

Voditelji Censusevega urada dajejo na obče znanje to posebno postopanje in je razlagajo takole:

"Ako nečete povedati števnemu uradniku Censusa (Census enumerator), koliko ste zaslužili, vprašajte ga za posebno tiskovino (blank) in kuvert. V tej tiskovini sta natisnjeni dve vprašanji o dohodku, pa je zraven zadosti prostora, da napišete svoj odgovor. Potem pa vložite tiskovino v kuvert, zaprite kuvert in izročite jo uradniku, ki jo odpošlje v Washington, ne da bi sam kuvert odprl.

"Vsi Censusevi uradniki so zapriseženi, da bodo varovali tajnost o danih jim informacijah, in radi tega ni nikake potrebe obotavljati se dati jim direkten odgovor. Onim pa, ki hočejo imeti še večjo varnost, dajemo priliko odgovoriti o dohodku še na drug način, namreč po pošti.

"Raba posebne tiskovine pomenja dodaten strošek za vlado, radi česar upamo, da bodo ljudje dali direkten odgovor o dohodku istočasno z drugimi odgovori, ki jih zakon zahteva.

"Ako števnemu uradniku preloži svojo prisego tajnosti, utegne biti kaznovan na dve leti ječe in \$1000 globe. V letu 1940, kar smo imeli ljudsko štetje, pa se ni niti enkrat zgodilo, da bi bilo

Mr. Anthony J. Darovic

slovanski odvetnik, ki je bil te dni imenovan za pomožnega mestnega pravnika mesta Chicago. Za to službo je bilo več drugih prosilcev, odvetnikov poljske in češke narodnosti, toda načelnik demokratske stranke v 21. wardi kongresnik Adolph J. Sabath je s svojim posredovanjem odločil, da naj to pozicijo dobi Slovenec, da bodo tako tudi Slovenci

Slovanski odvetnik Mr. Anthony J. Darovic

zastopani na malo višjem in holjšem mestu. Slovenci moramo biti wardnemu načelniku kongresniku A. J. Sabathu za to naklonjenost hvaležni. Treba je da Slovenci to vpoštevajo in cenijo in uvidevajo, da bodo Slovenci v bodoče gotovo še bolj upoštevali.

Mr. Anthony Darovic je sin znane slovanske pionirske družine Alois Darovic, ki sedaj stanuje v Berwynu. Sin Anthony pa tu v Chicagi. Sodelal se je v šoli sv. Paula, potem v Pickard in v Harrison Technical High School. Pozneje je vzel posebno tečaj na Chicago Seminar of Science in Central College of Arts and Sciences. Pravo je začel študirati leta 1926 v Chicago Kent College of Law in pozneje je graduiral iz Chicago Law School. Po graduaciji je izdelal še posebni tečaj na John Marshall Law School. Pravo prakticira kot odvetnik že od leta 1930. Je član večih različnih drugih organizacij. Obenem je pravni zastopnik naše slovanske posojilnice Reliance Federal Savings and Loan Association. Našemu mlademu odvetniku čestitamo k odličnemu imenovanju in mu želimo vsega uspeha!

potreba koga kaznovati. Zupne informacije, dane Censusemu uradniku, so v varnih rokah."

Za kako svrhu se bodo rabili podatki o osebnem dohodku, Census Bureau pojašnjuje takole: "Vlada se ne zanima, da bi dooznala, koliko je ta ali oni imel dohodka. Ona hoče doznati, koliko so velike skupine delavcev povprečno zaslužile. Na primer, vlada hoče biti v stanu poročati, koliko ljudi, recimo, v Milwaukee ali kjerkoli drugje zaslužijo \$2,000 do \$3,000 na leto. To

Dogodki

med Slovenci po
Ameriki

Mlade amer. Slovenke priznane pevke

Cleveland, O. — V soboto 30. marca se je vršila običajna letna pevška tekma učenec višjih šol iz Clevelanda, kamor je poslala vsaka šola po osem kontestantov ali pevskih moči. Pri tem kontestu so bile odlikovane tri naše mlade slovanske pevke in sicer je odnesla za East High šolo prvenstvo v solo petju Miss Marion Kuhar z Addison Rd. Za Collinwood višjo šolo sta pa dobili drugo priznanje za petje v duetu Miss Betty Radel in Miss Josephine Rotar. — Castitke!

Vest iz domovine

Braddock, Pa. — Rojakinja Frances Košer je pred kratkim prejela iz starega kraja žalostno sporočilo, da ji je na Uncu pri Rakeku umrla njena sestra Jožefa Petric, rojena Kržišnik, v starosti 44 let. Zapušta hčer, mater in tri brate, tukaj v Ameriki pa zgoraj omenjeno sestro.

Smrtna kosa v domovini

San Francisco, Calif. — Tukajšnji ugledni rojak Mr. John Bartol je te dni prejel iz starega kraja žalostno vest, da so mu na Hribu pri Loškem potoku umrli njegov oče Ivan Bartol v visoki starosti 87 let. Omenjeni je bil za svojega življenja trikrat v Ameriki. Tukaj zapušta že omenjenega sina Johna, v Aurori, Ill., pa hčer Antonijo, poročeno Aister. — Sožalje prizadetim, pokojniku pa R. I. P.

Vest iz domovine

Cleveland, O. — Mr. Frank Bečaj je pred kratkim prejel iz starega kraja žalostno vest, da mu je v vasi Hrušev pri Begunjah na Notranjskem umrl njegov oče Janez v častitljivi starosti 91 let. Zapušta ženo, sina in štiri hčere, tukaj pa zgoraj omenjenega.

Na operacijo

Cleveland, O. — Rojak Frank Turk z Arcadé Ave. se je moral podati na operacijo v Emergency bolnišnico. Operacijo je srečno preživel in se mu obrača na bolje.

je velike važnosti za gradbeno industrijo, da napravi zanesljivo cenitev o številu ljudi, ki imajo zadosti zaslužka, da si morejo kupiti hiše zmernega cene, in se na tak način more dati povzbudo gradbeni industriji.

"Drugi važni razlog za pozvedovanje o dohodku, je ta, da se najde, koliko ljudi je delno nezaposlenih in v potrebi pomoči. To se more le doznati, ako imamo podatke o zaslužku ljudi."

TARZAN IN OGENJ V THORU

(90)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

"Moje sužnje," je govorila Ahtea Jannetti, "ne razumem angleščine. Če jo pa razumem, ne morem odgovoriti. Nobena moja suženja nima jezika. Če se odločim, da te obdržim kot suženja, ga tudi ti ne boš imela." Po teh besedah je Jannette odšla s Ahteino sužnjo v drugo sobo.

"O veličastna," je začel Kitajec, ko je Jannette odšla: "Kaj boš pa napravila iz nje?" "Ko se je naveličam kot suženja," odvrne kraljica, "si bom že izmislila kakšno muko." Dr. Wong se je nasmehnil: "Morda bi pa taka lepa stvarca na kak drug način zabavala mnogočno božansko kraljico."

"Le povej, Wong Tai, kaj misliš. Ti me dobro služiš in poslušala te bom." Tedaj se Kitajec prikloni in začne: "Bliza se dvoboj med Tarzanom in Mungo. Mar bi ne bilo primerno, če bi zmagovalcu obljubila kako nagrado, kako trofejo? Potem bi bil ta dvoboj vsakako mnogo bolj zanimiv."

"O-o-o. Sedaj sem se pa že domislila kaj misliš," se je nasmehnila Ahtea. "Da bi Jannette Burton dala kot nagrado temu, ki bi v dvoboju zmugal. Mar ne?" "Resnično! O veličastna! O morda! Jannette bi bila kaj prikladna z Mungo," reče Kitajec. "Izvrstno Wong Tai. Mungo jo bo dobil!"

POZOR!

Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnina potekla, obnovi jo in pomega listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

DRUGA NEDELJA V APRILU

"Prostorna so vrata in ši- roka je pot, ki pelje v pogubo in mnogo jih je, ki po njej hodijo (Mat. 7. 13)."

Sreča tega življenja posta- ne mnogim široka cesta, ki jih vodi v strasti. Če je enemu hasnila, je zato tisočere vara- la in pogubila. Sreča duši ne more koristiti, ako tam ne vla- data pamet in čednost, ki člo- veka učita, da sme srečo le zmerno uživati. Jako težavno pa je človeku, da je v sreči zmeren. Vrsto lepih dni težko prenašaš. Ali se moremo po- tem čuditi, da prištevajo Kris- tus ravno one med nesrečne, katere svet blagruje, in da blagruje one, katere svet pri- števa med nesrečne.

Ljudje čislajo časno srečo, Kristus zasmehuje to čislanje, ko uči: "Blagor ubogim. Bla- gor vam, ki zdaj jokate. Bla- gor žalostnim. Blagor prega- njenim. Blagor vam, če ljudje vas sovražijo (Luk. 6, 20)." In meniš, da je tam sreča. Glej, da te taka sreča ne pre- ali ne obsoja strašno in odloč- no srečo sveta, ko govori:

"Gorje vam bogatinom, kajti prejeli ste tolažbo svojo. Gor- je vam, ki ste nasiteni, kajti lačni bote. Gorje vam, ki se zdaj smejite, kajti žalovali bote in jokali. Gorje vam, ka- dar bodo dobro o vas govorili vsi ljudje, kajti ravno tako so delali lažnim prerokom očetje njih (Luk. 6, 24)". Strašna je ta sodba, a resnič- na, ker pač božja.

Sreča je opoteča, pravi pre- govor. Danes je, jutri izgine. In vprašanje je, če je sploh sreča. Kdor je vesel, je navi- dežno srečen. Ali res? Mnogi vidijo druge vse srečne, ti pa o kaki pravi sreči ne vejo ni- česar. Zunanje veselje se nika- kor ni prava sreča. Prava, du- ševna sreča, kolikor je sploh mogoča, se ne kaže hrupno na zunaj. Slomšek je rekel in narod čuti z jim: "Prav" ga veselja na rajanju ni, pijan- ce, plesalce veselje beži." Pa meni svet, da je tam sreča. Glej, da te taka sreča ne pre- ali ne obsoja strašno in odloč- no srečo sveta, ko govori:

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Slovenske knjige v goriški dr- žavni knjižnici

Gorica, 7. marca. — Držav- na knjižnica v Gorici se bo v teku l. 1940 pomnožila za 20.000 zvezkov. Med temi je za slovenske bralce važna zla- sti slovanska skupina (raccol- ta slavica), ki bo obsegala vsaj 2000 zvezkov. Glavni del slovenskega oddelka tvorijo uč- teljska knjižnica bivše idrijs- ke realke. Goriški mesečnik "La vita isontina" piše o knji- žari iz Idrije sledeče: "Dela bivše šolske knjižnice v Idriji že sama nudijo skoraj popol- no sliko slovenskega slovstva in kulture od narodnega pre- poroda do novoromantičnega simbolizma. Sedaj dopolnjuje slovanski oddelček lepa vrsta periodičnih izdaj in leposlov- nih in drugih del. To so dela vsega rodu "mlade Slovenije" (Janežič, Jenko, Levstik, Jur- čič itd.) in skupine sotrudi- kov "Ljublj. zvana," ki je bil središče literarnega življenja do začetka katoliške revije "Dom in svet;" omenjeni so- trudniki so zlasti Levec, Tav- čar, Kersnik, Mencinger itd. — Urejene so skoraj vse vrste vzgojnih, zabavnih in poučnih knjig "Družbe sv. Mohorja" v Celovcu in "Slovenske Mati- ce" v Ljubljani. — V idrijski knjižnici je zastopan velik del modernih slovenskih literar- nih struj. Posebno mesto za- vzemajo Cankar, Zupančič in simbolistični tokovi, ki so se uveljavili okoli "Doma in sve- ta." Koliko lepih slovenskih časnikov, kot Kres, Veda, Čas, Dunajski zvon, Dom in svet itd. bo lahko koristilo prouč- valcem mlade, a plodovite slo- venske literature bolj kot ka- terakoli splošna razprava, ki združuje vse jugoslovenske kulture, različne po postanku, duhu in razvoju. Posebno Go- rica se bo lahko posluževala slovenskega oddelka in isto- časno se bo mogla ponasati, da je njena državna knjižnica edina v Italiji, ki ima popolno zbirko slovenskega leposlovja 19. in 20. stoletja." — Medtem ko z zadovoljstvom beremo gornje izvajanje, pripominja- mo, da je goriška državna knjižnica imela že prej pre- rej slovenskih knjig in časopi- sov iz predvojnega doba, ka- terih pa v katalogih ni bilo naj- ti. Upamo, da bodo uvrščeni in opremljeni slovenski oddelki ter da

bodo tako čitateljem občin- stvu na razpolago.

Likvidacija posojilnice

Po vesteh nekega zagreb- skega lista, vse kaže, da bo Ljudska posojilnica v Trno- vju v kratkem dokončno lik- vidirana. Pojavil se je v poslo- vanje velik deficit, ki ga bo mogoče kriti le s prisilnimi prispevki bivših članov poso- jilnice.

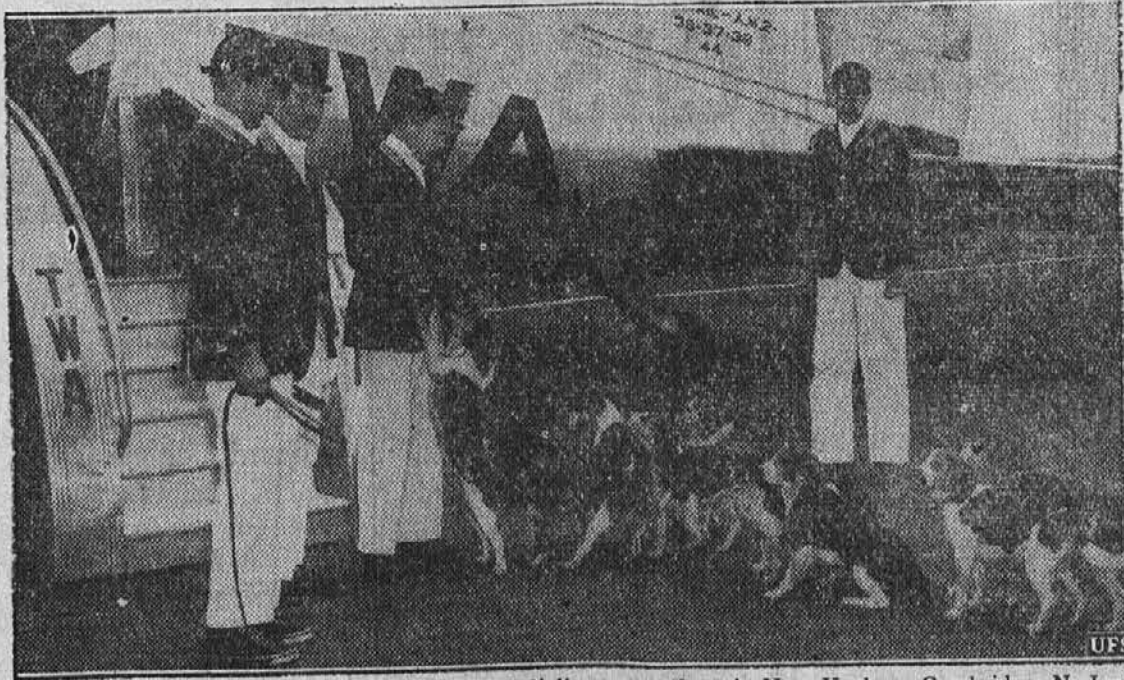
Posojilnica je bila ustanov- ljena pred 44. leti. V likvida- cijo je prešla pred 8 leti, ko je nastal primanjkljaj 580.- 600.000 lir, za katerega so takrat še našli kritje deloma v ga- rancijah deloma s prispevki zadržanih članov. Člani so te- daj prispevali vsak po 700 lir. V osmih letih likvidacije je nastal nov primanjkljaj nad 200.000.000 lir. Glede na to so se pričele širiti vesti, da bo po- sojilnica sedaj dokončno lik- vidirana. Bivši njeni člani bo- do morali za kritje likvidacij- skih stroškov prispevali po 800 lir.

Gozdni požar

Knežak, februarja 1940. V nedeljo, dne 11. t. m., se je nenadoma pojavil ogenj v kompleksu, zasajenim z bo- rovcami okrog vrha Milanje v bližini Sneznika. Ogenj se je silno hitro širil in zavzel ve- lik obseg. Pri gašenju požara so bili najprej karabinerji in vojaštvo, a kmalu so prišli tu- di gasilci iz Ilirske Bistrice. Vsi skupaj so imeli precej de- la, preden so ogenj zadušili. Obseg zemljišča, ki ga je ogenj zajel in višina škode ni znana, vemo le da je znatna. Tudi vzrok požara nam ni znan, najbrže pa je kriva ne- previdnost.

Nove naselbine v Julijski Krajini

Z pred dvema leti je bilo zgrajeno novo naselje v ru- darskih revirjih ob Raši, ki je bilo pozneje proglašeno za sa- mostojno občino pod imenom Arsia. Pred kratkim je ita- lijanski kralj dovolil občini poseben občinski grb, na ka- terem sta poleg liktorskega snopa, okvirjenega od dveh lovorjevih vencov in italijan- ske trikolore srebrn rudarski kramp in zlat žitni pas. Zad- ni teden je bilo v tem listu poročano o projektu novega

Enajst lovskih psov, ki so jih nedavno prepeljali na aeroplanu iz New Yorka v Cambridge, N. J., da bodo tamkaj služili nekemu lovskemu klubu.

naselja v bližini Arsie.

V Trstu je nastalo v zvezi s velikim rafinerijo mineralnega olja naselje Aquilina in z zgradbo nove industrijske lu- ke v žveljskem zalivu je predvidena tudi gradba več- jega delavskega naselja.

Pri Doblarju ob Soči, kjer so zgradili veliko podzemelj- sko električno centralo, je pravkar nastala nova vas, ki bo nosila ime "Isontina." Ne- koliko nižje ob Soči je že ne- kaj let naselje Salona, po ka- terem je dobila tudi prejšnja občina Anhovalo svoje ime.

Do smrti povožen

Neki osebni avto je v bliži- ni Biljane do smrti povozil 15 letnega Josipa Šverka iz Ron- kov. Kako se je nesreča pripe- tila, doslej ni bilo mogoče do- gnati. Fanta so nekoliko po- zneje z nekim drugim avto- mobilom prepeljali v tržiško bolnišnico, kjer so ugotovili, da mu je pod kolesom avto- mobila počila lobanja in je ne- kaj drobcev kosti prodrlo v možgane, tako da na njegovo rešitev ni bilo več misliti. De- jansko je še tistega dne pod- legel poškodbam. Uvedena je bila preiskava, a ne kaže, da bodo krivce izsledili.

Rudarska šola v Raši

V zadnjem času so se raz- širile govorice, da bo v novi naselbini Raši v raškem pre- mogovnem revirju ustanovlje- na rudarska šola kot central- na ustanova za vzgojo rudar- jev v državi in kolonijah. V nekaj letih naj bi se na njej strokovno izobrazilo 2500 lu- di, ki bi tvorili glavni kader rudarjev in istrskih in sardin- skih premogovnikov ter dru- gih rudnikov po državi. Šola bi bila pod neposrednim nad- zorstvom prosvetnega mini- strstva. Načrti za šolsko po- slopje so že dovršeni in še ta mesec naj bi se pričela dela na terenu.

KRATKE NOVICE

Komen. Oni dan je začel gorati velik senik posestnika Ludovika Kočevarja. Zgorela je streha, nekaj slame in se- na. Škoda znaša nad 1000 lir, a je pokrita z zavarovalnico.

Ponesrečeni rudarji. Pri ve- liki nesreči v raških premo- govnikih v Istri so se smrtno ponesrečili sledeči rudarji iz goriške pokrajine: Lojze Fur- lan iz Bovca, Josip Hvala iz Idrije, Josip Kravanja iz So- če, Stefan Čuk iz Črnege vrha nad Idrijo, Anton Marc iz Ajdovščine, Ferdinand Čar iz Idrije, Janez Komac iz Soče, Rafael Leskovec iz Črnege vr- ha nad Idrijo, Janez Mesesnel iz Goč. Trupla ponesrečenih so prepeljali v domače kraje, kjer so jih slovesno pokopali. Osirotelim družinam je ob- ljubljena pomoč.

Smrtna nesreča. 58 letni Mohor Blažič je šel skozi že- lezniški predor postaje v Ka- nalu. Privozila je litorina, ka- teri se mož ni utegnil umakni- ti, ker vozi hitreje kot drugi vlaki, ter ga podrla. Bil je na mestu mrtev.

PSI NA AEROPLANU

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Nesreča na mostu

Pri veržejem mostu je zamrznjena Mura ogrožala le- seni veržejski most. Zato so prišli iz Ptujja pionirji, ki so led razstrelili. Kljub temu so ledene plošče zlasti na enem mestu resno ogrožale most in so ga že tudi precej nagnile, zato so morali most hitro po- pravljati. Pri tem sta dva mo- ža po nesreči padla pod led in utonila.

Odlikovan

Z redom sv. Save V. stopi- nje je bil na predlog prosvet- nega ministra odlikovan Albin Petelin, referant prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani.

Zrtev divjega lovca

V ljubljansko bolnico je bil pripeljan 32 letni France Zalc iz Zapolja pri Dragatu- šu v Beli Krajini, katerega je mesec in pol pred, napadel v gozdu divji lovec in ga s strelom ranil v rebra in nogo. Zalec je menil da se bo izle- čil doma, pa se mu je stanje poslabšalo in je moral v bolni- co.

Jelena so vjeli

Tik Djakova so vjeli mila- dega jelena in ga dali v hlev škofijskega vlastelinstva, kjer ga krmito z drugo živino vred. Jelen je izredno krotak in vse je z drugo živino vred, kar mu dajo. Star je okolu dve leti in je zelo shujšal. Najbrže ga je lakota prisilila iz go- zdov k človeškim bivališčem. Jelena bodo skušali udomači- ti.

Ogenj

Požar je izbruhnil na go- spodarskem posloppu posest- nika Ivana Pernata v Zgornji Gorici pri Račah. Zgorelo je popolnoma vse ostrešje, več gospodarskega orodja, dosti sena in slame, da znaša škoda nad 25.000 dinarjev.

Bolj malo se vozijo

Zaradi nove evropske voj- ne je nastalo v Jugoslaviji ob- čutno pomankanje bencina. Kolikor se sploh more benci- na dobiti, oziroma kupiti, gre samo na karte in je določena za vozilo le majhna količina. Od prvega marca naprej do- be za vsak avto samo pet li- trov bencina na teden, kar je res premalo, pravijo šoferji.

Odlikovanje

Sv. oče papež Pij XII. je imenoval dekana splitskega kapitlja, don Vieka Fulgozia, ki že 20 let upravlja tamošnje semenišče, za svojega hišnega prelata, don Kuzmiča pa za svojega tajnega komornika; z zlatim križcem pro ecclesia et pontifice je pa odlikoval posestnika Josipa Vukušića iz Omiša.

Avto ga je podrl

Avto je podrl na tla delav- ca Franceta Pravharja, ko se

P. Kazimir Zakrajšek:

PO DVANAJSTIH LETIH

(Spomini iz mojega obiska Amerike.)

(Dalje)

Pozneje, zlasti v urah težav v Chicagu, sem večkrat mislil na- zaj na prelepa leta, katere sem preživel v Brooklynu in mislil, če bi res ne bilo bolj prav, da bi bil tam ostal? Vendar vedno sem prosil Boga, naj z menoj ravna tako, kakor je njegova sveta vo- lja, naj moje volje nikdar ne u- poštevajo, naj me pahne tja, kjer me potrebujejo ako bi me res kje potreboval. Pisali so, da sem za- to šel iz Brooklyna, ker grem na "boljše" v Chicagu. Seveda niso vedeli, da so se v tem zelo zmo- til, ker se meni ni šlo za "bolj- še", razen v toliko, da sem res v Chicagu imel priliko več naredi- ti za svoj narod, kakor bi bil pa mogel v Brooklynu, zlasti ker sem moral delati obenem za dva naroda. Tudi v Chicagu sem skr- bel za to, da mi pot življenja ni bila posuta s samimi rožicami, kakor bi si kdo mislil.

Vse v Brooklynu smo uredili, kakor se je pač dalo in prepu- stili božji Previdnosti in skrbi in sem odšel 20. januarja 1919 z bratom Serafinom v Chicagu. Nikdar ne bom pozabil, kako me je srce bolelo, ko sem stopal iz kolodvora v Chicagu in potem v župnišče sv. Stefana, kjer ni nihče vedel, da pridem. Nadškof ni tega nikomur povedal, ne sam, ne po svoji pisarni, kar mi je bilo zelo neljubo. In tako se je začelo skoraj desetletno moje življenje in delovanje v Chicagu.

Chicaška župnija je gotovo ena izmed najvažnejših sloven- skih župnij v Ameriki. Pokojni Father Plevnik jo je začel z ve- likimi žrtvami. Father Kranje je bil tu nekaj mesecev. Pozneje jo

je sprejel v svoje spretno roke pok. Father Sojar. Njegovo ve- liko delo sem opisal v "Spomin- ski knjigi", ki sem jo izdal ob priliki 25-letnice ustanovitve fa- re. Z zlatimi črkami si je vrisal s svojim delom spomin kakor v srca faranov, tako tudi v cerkev, ki jo je pozidal, tako v župnišče, ki je tudi njegovo delo. Bog mu je gotovo vse to obilo plačal v nebesih, ko je prišel k njemu.

Naj tu samo mimogrede ome- nim, da so me nekateri dolžili, kako da bi jaz delal na to, da pridem v Chicagu. Toda imam shra- njena pisma Fathera Sojarja o tej zadevi, kako je sam vedel in mi pisal o tem. Bil je moj dolgo- letni sošolec v gimnaziji in seme- nišču v Ljubljani in sva bila ze- lo velika prijatelja. Njegov brat je bil v ljubljanskem samostanu cerkovnik. Toda nekoč se je za- tekkel v cerkev stekel pes. Brat Emanuel, tako mu je bilo ime, nič hudega sluteč, je hotel spravi- ti psa iz cerkve. Pes se je za- kadil vanj in ga ugriznil v prst. Raniče ni smatral za nevarno, zato ni šel k zdravniku. Toda steklina ga je zastrupila. Po ka- kem pol letu se je bolezen poja- vila. Imeli smo v samostanu rav- no duhovne vaje. Za začetek je še prižgal sveče na oltarju. Dru- gi dan je že zbolel in na dan, ko smo duhovne vaje končali, je ne- srečni brat umrl. Smrt ga je re- šila strašnega trpljenja.

(Dalje prih.)

NAROČNIKI, ki obnove v tej kampanji celoletno naročnino, dobe brezplačno krasen zgo- dovinski zemljevid z 32. stra- ni.

Volite Rooseveltov Tiket!

Za predsednika Zedinjenih držav:

☒ Franklin D. Roosevelt

Za državnega poslanca 15. senatorialnega distrikta (State Representative)

☒ Matt Franz

VOLILCI

21. Warde v Chicagi!

Ne dajte se za- zavesti s praznimi obljubami in bese- dami. Volite pre- izkušene kandida- te, ki podpirajo predsednika Roo- sevelta v prizade- vanju za izboljša- nje socialnih prav- ic in življenja malih ljudi.

Tisti, ki deluje- jo proti kandida- tom, ki podpirajo Roosevelta, želijo porušiti solidar- nost demokratske stranke. S tem po- magajo poraziti demokratsko stranko. Ne dovo- limo tega! Poseb- no v 21. wardi je treba da vsak de- demokrati volilec gre na volišče in voli za Ward Com- mitteemana G. ADOLPH J. SA- BATHA. Za dr- žavne poslance 15. sen. distrikta pa volite MATTA FRANZA IN JA- MESA J. POLOD- NO.

NE POZABITE!

Za kongresmana 5. kongresnega distrikta in Ward Committeemana 21. ward:

☒ Adolph J. Sabath

Za državnega poslanca 15. senatorialnega distrikta (State Representative)

☒ James J. Polodna

Za Ward Committeemana 21. Warde Volite: X ADOLPH J. SABATH

Kongresman SABATH je storil za 21. wardo več, kakor katerikoli drugi v tej wardi. 45 let že zastopa to wardo. Kot izkušen dolgoleten kongresnik ima upliv in znanje, kar je velike važnosti. Nihče ne bo mogel napraviti tega, kar on more. Zato ne nasedajte na obljube, ampak volite njega ponovno za wardnega načelnika 21. ward.

PRIMARNE VOLITVE V TOREK 9. APRILA 1940.

(Političen oglas)

DESETI BRAT

IZVIREN ROMAN

Spisal
Jos. Jurčič

Ta pisma sem nosil s seboj kakor spomin svoje matere. Očeta iskati mi ni bilo mar. Da sem ga našel, to se je prav naključilo. To je bilo tako:

V ta kraj sem prav rad zahajal, ker so mi bili ljudje po volji. Ta gospod Piškav se je bil naselil že pred nekaj leti. Večkrat sem ga ogledoval, da nisem vedel zakaj. Nekega popoldne sem na jarku sedel pri hosti in sem prebiral razna pisma, ki je je mati od doktorja Kavesa imela. Mimo mene je on prišel in dasi ne ogovarja nikogar sicer, zdelo se mu je menda čudno, da tak človek bere, ko sem jaz. Vpraša me, kaj imam, in ker mi je bilo ravno po nevedoma neko pismo padlo na tla, pobere ga in ga pogleda. Bilo je pismo doktorjevo moji materi, ko še nista bila poročena. Ne vem, kako je to, vsakemu drugemu človeku bi bil list iz rok izpulil, njemu ga nisem. Komaj je papir pogledal, spreletale so ga barve, čudno me je pogledal in vprašal:

Kje si to dobil, človek?!

Zakaj tako vpraša, zakaj je prebledel? mislil sem in naenkrat se mi je posvetilo; zdelo se mi je, da je meni majhino podobno, nihče ni vedel, kdo niti kaj je! Nihče drugi ne more biti! In rekel sem:

Doktor Kaves, dajte pismo nazaj!

Kako veš ti moje — ?

Ime? — O to je lahko! Kakor ne bi sin Majdalene Strugove vedel imena tistega moža, ki ga je v življenje spravil! — dejal sem jaz.

Tako sem njega spoznal in on mene. Od tistega časa sem mu bil kakor slaba vest. Zbadal sem ga, kjer se ga dobil. Gluh sem se naredil za vse, kar me je on prosil. Spoznal sem, da to ni prav, pa drugače sem mislil, da ne morem delati.

Še manj je bilo prav, da sem njegovega sina Marijana sovražil, ki ga ima menda iz kakega drugega zakona. Zato me je Bog kaznoval snoči."

Dalje deseti brat ni mogel govoriti. Zakašljaj je in kri mu je šla skozi usta. Lovre mu je pomagal, da se je usedel.

"Le pojdi, bratranec! — Rad bi bil zdaj sam. — Po duhovna bom poslal, da poravnaj posvetnosti! — Reci mojemu očetu, naj pride k meni! — Pozvedi, če sem Marijana zelo poškodoval. — Bog ne daj! — V jezi in brez premisleka se je zgodilo!"

Lovre mu obljubi, da bo vse opravil, zdravnika poslal in popoldne zopet prišel. Potem odide.

Devetnajsto poglavje.

Vi bi boljše briti
Kakor pa soditi
Znali,
Mali
Briči! hudiči!
A. Kančnik.

Krjavelj je ves ta čas v veži sedel in nekov star koš zapletal z vitami. Kesal se je, kesal, kolikor se je mogel, da je ta čas, ko je hišo delal, tako hentano debela hrastova vrata naredil, da se iz hiše venkaj nobena besedica ne sliši. Zakaj, da se v hiši testament dela, tega je bil Krjavelj tako zvesto prepričan, kakor da bo enkrat v nebesa prišel, kjer bomo samo dobro jedli in pili, če je to naš Krjavelj pravo vedel. In voljan je bil ob tej uri svetemu Petru obljubo storiti, da se bo tam gori v več-

nem zveličanju pol dne postil, da bi bil le zdaj slišal, komu misli Martinek Spak tište tolarje in dvajsetice izročiti, ki je neke ima zakopane in vragu v shrambo dane. Trikrat se mu je vitra utrgala, tako z jezo jo je nategoval, ko je videl, da se ne da ničesar slišati.

Začel je tedaj mož misliti, s čim bi se Kvasu, kedar pride iz hiše, tako prikupil, da bi zvedel, kako je testament narejen. Dolgo je preudarjal, kaj bi mu dal. Nazadnje jo je menda pogodil, zakaj vrgel je koš od sebe in vesel mencial roko ob roko, klobuk nazaj pomeknil in usta razvlekel, kakor da bi se mu zdehalo.

Kvas je prišel iz hiše.

"Počakite, počakite!" — vpil je Krjavelj nadenj. "Jaz vam bom eno latvico takega kislega mleka posnel kot kraški sir. Kozje je res, pa če se ena skorja prosene-ga kruha vanj zadrobi, naredi se taka jed, da nikdar tega. In ko boste vi to jedli, bova se nekaj pogovorila."

Kvasa ni bilo volja ukvarjati se s šemo, zato ni odgovoril ničesar in šel.

"Ti blede voda ti!" — godrnja Krjavelj — "ti srobot iz grmovja ti, dolgohla-ča ti! — Meni, da je cesar ali pa še kralj, če mu tisti suknjeni repce doli visi! Le molči, Bog ti bo eno priložil okoli ušes in še rad boš žrl kozje mleko. Pa tačas ti ga ne bom dal, ne! Naj bom pet let v vicah zato gorel, če ti ga bom dal!"

Lovre Kvas tega rohnjenja ni slišal, nekoliko ker je bil že predaleč, nekoliko ker je Krjavelj govoril bolj za svoja ušesa kot za katera druga.

Solnce je bilo že visoko na nebu, ko je Lovre koračil domu. Vedel je, da so ga med tem na Slemenicah pogrešili. Vprašanju, kje se je tako dolgo mudil, ni se bilo nikakor mogoče ogniti. Če naravnost povem, da sem bil pri desetem bratu tako dolgo, bo se jim pač čudno zdelo — mislil si je. Vsega povedati ni smel. Izmisлити si kaj verjetnega, bilo je težavno in sitno.

Ko bi bil pisma, katera mu je Martinek izročil, precej nesel gospodu Piškavu, katerega je zdaj poznal, zamudil bi se bil še dalje. Zato je sklenil najprvo iti na Slemenice in pozneje priliko dobiti, da se Martinkovega naročila iznebi.

Pustimo svojega junaka, naj premišlja, kar je danes slišal in videl, ter pogledajmo drugam, kako se zbirajo oblačice nad reževo glavo, ki v zdanjem trenutku manj misli kakor kedaj, da ga kaka nevarnost čaka.

Kaki dve uri popred se je bila na Slemenicah zbrala družčina k zajutрку. Razen domačih so bili gostje prejšnjega dneva: stotnik, zdravnik Vencelj in hči njegova. Čudno se jim je zdelo, da ni Kvasa nikjer in ugibali so tako in tako, kam bi bil šel. Kmalu pak so možiki zašli na drugo govorico o večerajšnjem lovu, o fajmoštrovem značaju in raznih malo imenitnih rečeh.

Manica je bila nekaj tiha ter je na več vprašanju svoje prijateljice tako odgovarjala, da je poslednja videla, da so njene misli drugod kakor pri pogovoru, in je naposled obmolknila, premagavši skušnjava nagažati ji, da se boji za nekoga, ki ga ni tukaj.

(Dalje prih.)

ČAS JE ZA SPREMEMBO!

Edward Skarda

Kandidat za
Ward Committeemana
21. Warde
in za
državnega poslanca
(State Representative)
15. senatorialnega distrikta.

Edward Skarda

Kandidat za
Ward Committeemana
21. Warde
in
Kandidat za
državnega poslanca
(State Representative)
15. senatorialnega distrikta.

Stanislav T. Kusper

Kandidat za
KONGRESNIKA
5. kongresnega distrikta
Volitve so v torek
9. aprila 1940.
Volite za te dva
najboljša demokratska
kandidata!

Stanislav T. Kusper

Kandidat za
KONGRESNIKA
5. kongresnega distrikta.

NE POZABITE!

- ☒ JOHN STELLE ☒ BENJ. S. ADAMOWSKI ☒ STANISLAV T. KUSPER
za governorja za zveznega senatorja za kongresnika
- ☒ EDWARD J. BARRETT
za auditorja
- ☒ EDWARD SKARDA
za Ward Committeemana in državnega poslanca
(State Representative)

Naj bo vlada ljudska in naj ljudstvo vlada!

(Političen oglas)

PIKNIK JE NA DUNAJU V MODI

Racioniranje živil v Nemčiji je imelo za posledico spremembo v družabnem običaju. Družabnost se zavoljo tega nikakor ni omejila, vsaj na Dunaju ne.

Povabljeni gostje prinašajo pakete z jedili s seboj, kajti od gostiteljske družine pač ne morejo zahtevati, da bi si potrebna živila pritrkala od ust. Živilskih kart za goste pa nimajo. Gospodinja ima le na logo, da pripravi na devane

kruhke s stvarmi, ki jih pač more dobiti brez karte, solato, vroči grog ali hladno pijačo. Pikniki so na Dunaju tedaj postali velika moda. Neki dunajski list pripominja k temu: "Kdor ima dobre prijatelje, ki bi nad takšnim povabilom vihal nos in bi ne imeli nobenega razumevanja za danes edino mogočo vrsto družabnosti, piknik, ta naj jih pač ne povabi..."

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

MICHAEL TRINKO & SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popraviljači ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za cene. Nobene zamere od nas, če oaste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovencem priliko, da podamo naše cene za delo. Pleskarska dela vršimo točno in za iste jamčimo.

Danes se počuti boljšega kakor v letih, odkar jemlje Herbtex

Mož iz Claysville je imel neprebavo vsled nervoznosti, trpel je na plinu, kislem želodcu, krčih in slabem počutju. Bil je zočen, zaprt in omotičen. Pravi, da je Herbtex čudovit.

"Predno sem začel uporabljati Herbtex, sem trpel cela leta vsled stanja mojega želodca, jeter in drobovja," pravi Mr. W. H. Kerns iz Claysville, Penna.

"Moj želodec je postajal čimdalje slabši in prišlo je do tega, da sem mogel komaj kaj jesti, ne da bi mi povzročalo dosti težav. Res, komaj sem končal obed, ko sem imel že ostre napade neprebrave ali pekočin in vse v želodcu sem čutil kakor kepo svinca. Zaprtje me je nadlegovalo skoraj vedno in moja jetra so bila tako počasna, da sem se pogosto čutil zočen in ne-kako onemogel. Moje spanje sploh ni bilo poživljajoče in jed mi ni nikoli nekako prav teknila.

"Živci so mi bili razdrapani in pogosto sem imel napade omotice, ki so me skoraj popolnoma zdelali. "Poskusil sem toliko različnih zdravil, ne, da bi se kaj izboljšal, da sem skoraj opustil upanje, da zopet ozdravim, toda neki prijatelj mi je rekel, naj bi poskusil Herbtex, češ, da se zdi, da pomaga vsakomur, in tako sem si pre-skrbel zalogo Herbtex, akoravno sem bil od začetka nekoliko skeptičen. Te-

MR. W. H. KERNS

kom nekaj dni sem pričel čutiti se boljše in koncem tretjega tedna sem se počutil res "pri sebi". Zdaj imam dober apetit in najboljši pri tem je, da vse, kar jem, prija želodcu ter ne trpim nikdar na plinu, krčih ali kislosti.

"Zaprtje je premagano, živci so se mi pomirili, omotičnih občutkov nisem imel cele tedne in moja moč je upostavljena. Z veseljem povem svojo izkušnjo s Herbtexom, upajoč, da bodo čitali drugi, ki trpe kot sem jaz, in, da bodo tudi poskusili Herbtex.

POSEBNA PONUDBA: redna cena za Herbtex je \$1.25, pošljite samo \$1 v Money Order, gotovini ali čeku na Herbtex Co., Dept. A1, Wheeling, W. Va., in zavoj Herbtexa (zaloga za več kot dva tedna), vam bo poslan s poštino plačano.

GRANATA RAZNESLA CIGANA

Skoplje. — Dva skopljanska cigana sta v okolici Skoplja našla še iz svetovne vojne 60 kg težko granato. Nesla sta jo nekemu trgovcu s starim železom. Trгоvec pa je zahteval naj granato najprej izprazniti, in šele nato, da bo železje kupil. Cigana sta granato hotela izprazniti, pri tem pa je granata eksplodirala in je enega cigana razneslo na drobno kosce, drugi pa je bil težko ranjen.

Ali veste kakšne nagrade vam nudi letošnja kampanja "Am. Slovenca?"

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1831 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Društvo sv. Jožefa
štev. 53, KSKJ.,
Waukegan, Ill.
40. leto pri K. S. K. Jednoti.
Seja se vrši vsako drugo nedeljo ob 9:30 zjutraj. — Sprejema vse slovenske katoličane od 16. do 60. leta v odrasli dolet; in v mladinski oddelki od rojstva do 16. leta.
Skupno društveno imetje znaša \$21,000.00 Članstvo šteje skupno 523 članov(ice).
Nadaljnja pojasnila se dobe od sledečega odbora:
Frank Jerina, preds.
Joseph Zorc, tajnik
Mike Opeka, blag.

DRUŠTVO SV. VIDA

štev. 25, KSKJ.,
CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1940:

Predsednik: Anton Strnisa;
Tajnik: Anthony J. Fortuna,
1093 E. 64th Str.;
Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zburtuje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:00 popoldne. Asesment se prične pobirati ob 12:30. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.
V društvo se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli dolet; in v mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

S.P.D. sv. Mohorja

Jstanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.

SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS.

Odbor za leto 1940:

Predsednik: Jos. Zicherl, 2001 W. 19th Street
Podpredsednik: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 2313 So. Winchester Ave.
Zapisnikar: Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Avenue
Duhovni vodja: Rev. Edward Gabrenja, OFM., 1852 W. 22nd Pl.
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Theresa Chernich, 2024 W. Coulter St. — Frank Dolenc, 2015 W. Coulter St.
Porotniki: Peter Coff, 1830 W. Cermak Road, — Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place. — Leo Mladic, 1941 W. Cermak Rd.
Družbena zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 1901 W. Cermak Rd. in Dr. Frank Grill, 1858 W. Cermak Rd.
Vratar: Frank Roblek, 1833 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Nasle mesečne seje se vršijo vsako prvo sredo večer ob pol 8. uri v mesecih od maja do septembra. Vsako prvo nedeljo v mesecu pa se vrše ob pol 2. uri v mesecih: od oktobra do aprila, v dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Wolcott Ave.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po \$1.00 na mesec mesečnine, in nič v slučaju, ako član umrje. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA CHICAGO, ILL.

Nasla prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v sredo dne 10. aprila točno ob osmi uri zvečer v cerkveni dvorani sv. Stefana. Vabljeni ste, da se gotovo vdeležite v velikem številu.

Na naši domači zabavi je bila lepa vdeležba. Vsakemu,

ki se ni vdeležil je lahko žal. Vsi navzoči so se prav dobro zabavali.

Člani, ki ste zadaj z svojim asesmentom ste prošeni, da poravnate Vaš dolg brez posebnega opomina.

Z sobratiskim pozdravom,

Jos. J. Kobal, tajnik

Tiskarna
Amerikanski
Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!